

FORSVARSCHEFEN

16. december 2011

Indstilling af Forsvarskommandoens Irak-undersøgelse

Forsvarsministeriet meddelte den 11. november 2011 Forsvarskommandoen, at ministeriets Irak-undersøgelse indstilles i medfør af, at der nedsættes en uafhængig undersøgelseskommision samt opfordrede Forsvarskommandoen til på tilsvarende vis at afrunde sit arbejde og forberede sig på at kunne overdrage det gennemgåede materiale og det gennemførte arbejde til kommissionen. Forsvarsministeriet har den 7. december 2011 anmodet Forsvarskommandoen om ligeledes at indstille sin undersøgelse, mens kommissoriet for undersøgelseskommisionen afventes.

Det har vist sig nødvendigt at foretage en gennemgang af et betydeligt mere omfattende kildemateriale, end det blev vurderet ved iværksættelse af Forsvarskommandoens undersøgelse. Det betyder, at undersøgelsen endnu ikke er fuldt tilendebragt.

Task Forcen, som blev nedsat til at forestå undersøgelsen, har orienteret mig om, at der på nuværende tidspunkt er tilvejebragt et tilstrækkeligt solidt grundlag til at kunne orientere om foreløbige, men repræsentative konstateringer vedrørende undersøgelsens centrale spørgsmål. Jeg finder det derfor nødvendigt at orientere forsvarsministeren om de konstaterede centrale forhold og de tiltag, jeg har iværksat med henblik på at fastslå, hvorvidt der er behov for ændring af gældende praksis på pågældende områder.

Markant forøgelse af antallet af dansktilbageholdte irakere

Forsvaret orienterede den 24. marts 2011 Forsvarsministeriet om, at de foreløbige undersøgelsesresultater indikerede, at undersøgelsen ville udvise et større antal tilbageholdte, end hidtil oplyst til Folketinget.

Undersøgelsen har fastslået, at antallet af danske tilbageholdte overstiger 500 personer. I forbindelse med tidligere opgørelser, vedrørende antallet af dansk tilbageholdte personer, har der været anført en række faktorer, som har medført usikkerhed vedrørende de opgjorte tal.

Det er konstateret, at der efter magtoverdragelsestidspunktet i august 2004 i et mindre antal tilfælde – i strid med de nationale direktiver og den fastsatte rollefordeling mellem

irakiske enheder og internationale styrker – blev overdraget danske tilbageholdte personer til irakiske myndigheder.

Den foretagne gennemgang har fastslået, at der – især i Irak-periodens første del – ikke i tilstrækkelig grad blev registreret og systematiseret de nødvendige informationer om tilbageholdte, til at der kunne sikres et dækkende og blivende billede af indsatsen på området.

Det skal understreges, at der i det gennemgåede materiale ikke er fundet oplysninger om, at danske tilbageholdte, i tilknytning til tilbageholdelse eller overdragelse til anden nation, har været udsat for overgreb, er dræbt eller på anden måde har lidt overlast.

Det kan ikke fastslås, hvorvidt der i alle tilfælde er blevet gennemført de tilsyn, der var fastsat krav om i gældende nationale direktiver.

Revurdering af definitioner og fremgangsmåder

Fraværet af en national definition for begrebet "tilbageholdt", og de varierende procedurer for registrering og rapportering, ses, sammen med en erkendt uensartet arkivering af informationer, at være medvirkende årsager til de konstaterede forskellige opgørelser.

Der er iværksat en gennemgang af de i dag gældende definitioner for tilbageholdte og de procedurer, der gælder for håndtering og registrering af informationer herom. Dette centrale arbejde skal ensrette fremgangsmåder for informationshåndtering vedrørende tilbageholdte ved de udsendte enheder og for informationsudvekslingen mellem disse og de hjemlige militære myndigheder.

Der er endvidere iværksat en gennemgang af procedurerne for arkivering af sådanne informationer i forsvaret for at sikre, at relevante informationer hjemsendes til og arkiveres sikkert ved hjemlige militære myndigheder.

Samvirke med andre nationers enheder

Den danske bataljons samarbejde med andre nationers enheder afspejlede det multinationale operationsmiljø og rådigheden over forskelligartede kapaciteter, som enhederne naturligt støttede hinanden med. Imidlertid kan de underlagte og støttende enheders rådige kompetencer ikke i alle tilfælde alene forklare den praktiserede rollefordeling mellem fx danske og britiske enheder ved udførelse af tilbageholdelser. Således er engelsk personel i større omfang blevet anvendt til at forestå selve tilbageholdelsen, hvorved det har været opfattelsen, at danske enheder dermed ikke blev ansvarlige for tilbageholdelsen og de deraf følgende forpligtelser.

Et tæt samarbejde med enheder fra andre nationer forudsætter, at der til enhver tid – og på alle niveauer i enheden – er en opdateret og entydig viden om rollefordeling, kompetencer og ansvar for håndtering af eksempelvis tilbageholdte. Der er iværksat en afklaring af, hvorvidt der er behov for at udgive mere dækkende, klarere og om muligt mere kortfattede direktiver. Som led heri foretages en gennemgang af den uddannelse, der i dag gennemføres forud for udsendelse i internationale operationer i forhold til tilbageholdelsessituationer og den tilhørende håndtering heraf.

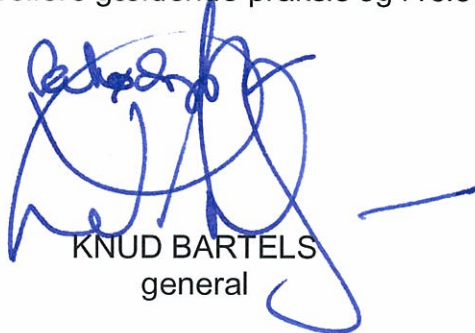
Konsekvent reaktion i tilfælde af overgreb

Undersøgelsen har fastslået, at den danske bataljon i Irak har reageret konsekvent og hensigtsmæssigt i de situationer, hvor der direkte er bevidnet overgreb eller hårdhændet behandling fra irakiske enheders side. Det kan også konstateres, at der blev truffet en række foranstaltninger til imødegåelse af sikkerhedstrusler mod bataljonens lokalansatte medarbejdere.

Undersøgelsens gennemgang har ikke afdækket forhold vedrørende overgreb eller manglende hensynsfuld behandling, der involverede dansk personel, som ikke allerede var kendt og undersøgt. Jeg skal bemærke, at de pågældende allerede kendte sager har været af en karakter, der betyder, at de på ingen måde kan sidestilles med de alvorlige forhold vedrørende overgreb m.v. under Irak-missionen, som i 2004 påkaldte sig betydelig opmærksomhed.

Afslutning

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at der i sagens natur er sket en løbende erfaringsindhentning fra Irak-missionen og den efterfølgende internationale indsats. På den baggrund er der sket en fortsat udvikling af procedurer mv. Det skal derfor understreges, at det iværksatte arbejde skal kontrollere gældende praksis og i relevant omfang vil resultere i opdatering af procedurer mv.

KNUD BARTELS
general

Kopi til:
Departementschef Lars Findsen

Forsvarsminister Nick Hækkerup